

Olje- og energidepartementet

Postmottak@oed.dep.no

Hvalstad/Oslo 25.03.2019

Aurareguleringene – vilkårsrevisjon og villrein

Aurareguleringene på 1950-tallet medførte etablering av store vannkraftmagasiner med betydelig vannstandsvariasjoner, og var et takrenneprosjekt der vann ble overført fra flere elver over i vannkraftmagasinene med store negative effekter på flora og fauna i de berørte vassdragene. Etableringen av de store kraftmagasinene innebar også neddemming av viktige leveområder for villreinen i tillegg til avskjæring av trekkruiter og etablering av infrastruktur som veier og kraftledninger som hadde en barriereeffekt for villreinen. Villreinbestanden i Snøhetta ble i realiteten delt i to bestander på grunn av disse inngrepene.

Norges Fjellstyresamband, Den Norske Turistforening, Villreinrådet i Norge, Norges Naturvernforbund, WWF, Norsk Friluftsliv, Statskog SF, Natur og Ungdom, Norges Bondelag, Sabima og Norges Jeger- og Fiskerforbund vil understreke at vilkårsrevisjonene må gi rom for å pålegge tiltak også for å avbøte skader/negative effekter av vannkraftutbyggingene på villrein, annet naturmangfold og friluftslivet. Norge har et nasjonalt og internasjonalt ansvar for å sikre en bærekraftig forvaltning av våre villreinbestander. Vannkraftutbygginger med etablering av store magasiner kan medføre neddemming av viktige beiteområder og kan, sammen med andre inngrep som kraftledninger og veier, bidra til at trekkveier blir avskåret, områder går ut av bruk og at bestander splittes to eller flere delbestander med liten eller ingen muligheter for utveksling av dyr. Dette er også situasjonen etter Aurareguleringen.

Tidligere benyttet villreinen trekkveier mellom Gautsjøen og Grynningen og mellom Grynningen og Aursjøen for å trekke mellom områdene i vest og fjellområdene lenger øst. Reguleringen har medført at trekkene har opphørt eller blitt sterkt redusert. I forbindelse med prosessen med vilkårsrevisjon for Aurareguleringen har Lesja kommune fremmet forslag om en terskel mellom Gautsjøen og Grynningen i Aursjømagasinet. Hensikten var å oppnå en raskere fylling av Gautsjøen og høyere og mer stabilt vannivå for å øke produksjonspotensialet for næringsdyr og ørret, bedre forholdene for gytevandring til tilsigbekker og få et nedre visuelt inntrykk av innsjøen. Snøhetta villreinnemnd foreslo at en eventuell slik terskel kunne anlegges som to smale tanger som også kunne benyttes av villreinen for å ha en mulighet for å gjenopprette villreintrekket mellom de østlige og de vestlige fjellområdene.

Statkraft Energi AS ga, etter anmodning fra NVE, et oppdrag til Norsk institutt for naturforskning (NINA) i oppdrag å gjennomføre et forprosjekt for å utrede etablering av en terskel i elveosen mellom Gautsjøen og Grynningen. Dette for å avklare mulighetene for å reetablere villreintrekket mellom de østlige og de vestlige områdene i Snøhetta villreinområde. NINA konkluderer i sin rapport (Reetablering av villreintrekk over Aursjømagasinet, Lesja og Nettet kommuner. Et kunnskapsgrunnlag, NINA Rapport 266, 2007) med at en potensiell barrierereduserende effekt for villreinen av en terskel ved Gåsbuosen er noe usikker, og at den også vil være avhengig av at det gjennomføres andre tiltak som reduserer villreinens unnavikelseseffekter i dette området for å oppnå ønsket effekt. NINA foreslår at det igangsettes et større, integrert prosjekt for å framskaffe data om villreinens bevegelsesmønster rundt Aursjøen og i andre deler av Snøhettaområdet.

Norges Fjellstyresamband, Den Norske Turistforening, Villreinrådet i Norge, Norges Naturvernforbund, WWF, Norsk Friluftsliv, Statskog SF, Natur og Ungdom, Norges Bondelag, Sabima og Norges Jeger- og Fiskerforbund er opptatt av at disse anbefalingene må følges opp, og at det gis et pålegg om at regulanten må bidra til at det framskaffes et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne iverksette tiltak for å bedre forholdene for villreinen. At eventuelle effekter av et tiltak er avhengig av at også andre tiltak iverksettes, kan ikke være et argument for ikke å ta et slikt initiativ.

Organisasjonene ber om at det legges inn hjemler i de nye vilkårene for Aurareguleringen som sikrer at det gjennomføres en kunnskapsinnhenting, samt at det kan gis pålegg/iverksettes tiltak når et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag foreligger. Dette kan eksempelvis gjøres i forbindelse med revisjonen av vannforvaltningsplanene som skal gjennomføres hvert 6. år. Hensynet til føre var-prinsippet tilsier også at det bør legges inn slike hjemler i de reviderte vilkårene. Det er ikke akseptabelt at villreinen skal måtte vente ytterligere 30 år før det iverksettes tiltak som kan bidra til å gjenopprette trekkveier eller andre tiltak som kan bedre rammebetingelsene for villreinen i disse fjellområdene.

Med vennlig hilsen

Eldar Berli, Generalsekretær Norges Jeger- og Fiskerforbund

Oddvin Lund /sign/, Generalsekretær Den Norske Turistforening

Hans Erik Lerkelund /sign/, Fagsjef naturforvaltning Norsk Friluftsliv

Arnodd Håpnes /sign/, Fagleder Norges Naturvernforbund

Jon Bartnes /sign/, Miljøpolitisk nestleder WWF

Øystein Landsgård /sign/, leder Villreinrådet i Norge

Jan Borgnes /sign/, Daglig leder Norges Fjellstyresamband

Kristian Eiken Olsen /sign/, Produktansvarlig småviltjakt og fiske Sør-Norge Statskog

Finn Erlend Ødegård /sign/, seniorrådgiver Norges Bondelag

Anne Breistein /sign/, Seniorrådgiver Sabima

Gaute Eiterjord /sign/, leder Natur og Ungdom

NORGES BONDELAG

